

OBSAH

ÚVODEM

SVĚDKOVÉ DÁVNÝCH ČASŮ	19
Od pravěku k Velké Moravě	19
Místo velkých nálezů	19
Stopy po neandertálcích	20
Tajuplná Stránská skála	20
Na co šamanovi kouzla nestačila	21
Poklady Moravy	22
Inspirace pravěkého tvůrce	22
Tajemství Věstonické venuše	22
Otec lovců mamutů (Karel Jaroslav Maška a Eduard Štorch)	23
Nálezy a hypotézy	23
Sličná tvář z paleolitu	24
Za kořeny rodu do Pisárek (Karel Absolon a Jan Jelínek)	24
Nejen Pompeje pravěku	25
Krásná i tajemná konvice	26
Mohyla smrti	27
Příběh zjevení a zmizení	28
CESTOU K HLAVNÍMU MĚSTU A CENTRU PRÁVA	31
S nejstarší městskou pečeti	31
Významné nejen pro Brno (Václav I.)	31
Klenot Moravy	33
Písař Jan a jeho právní kniha	34
Kdo ví, co by, kdyby... (Jošt)	35
Dva brněnské hrady	35
Starý, střídmy, moderní	36
Pod městskou dlažbou	37
Hlavní město Moravy	37
Slavné vítězství a historické paradoxy (Raduit de Souches a Martin Středa)	38
...aneb právo silnějšího	39
Magistrát a soudnictví	39
KLID, MÍR, SMÍŘENÍ A „GENY“ TOLERANCE	41
O lidském údělu, poslání člověka a lidstva (Mořic Grimm a baron Trenck)	41
Krůpěje císařského potu (Josef II.)	42
Brněnská dáma – kamélie (Joseph Georg Kamel)	43
První městský park v českých zemích	44
Obelisk na Puhlíku (Alois Ludwig Pichl)	44
Poslední odpočinek i místo smíření (Alois Prastofer)	45
Zůstalo málo upomínek (Hugo Haas a Heinrich Landesmann)	46
Kdo ví (Kajetán Mayer)	46
Model nejen pro Afriku	47
Vize o sblížení (Karel Tomeš, František Weyr)	48
Až budeme všichni mluvit jednou řečí (Karel Pelant, Josef Hybeš, Jiří Kořínek)	48
Trochu jiná matrika	50
Má Brno geny tolerance?	50
Světový RomFest	51
Ještě před Listopadem	51
Noc kostelů	51
Proti nesnášenlivosti (Dora Müller)	52
Kde tolerance končí	52
Poselství básníka Těsnohlídka	53

PRŮMYSL A PODNIKÁNÍ	55
Moravský Manchester	55
Od komise ke komisi (Pavel Hynek Morgentaller a Šebastián Malivský z Maliv)	55
Brněnský fez a strakonické Fezko	56
Ovce a rakouský Manchester (Johann Leopold Köfiller, Antonín Bedřich Mitrovský, Hugo Salm a d.)	56
Zlatá éra art protisu	58
Symbol kontinuity	59
Tak zcela nevymizel	60
Peněžní ústavy	60
První bankovní dům	60
Počátky obchodů na burze	60
Která byla tou první?	61
Brněnské banky	62
Byla jednou z největších	62
Primát Cyrillo-Methodějské záložny	62
Strojírenství	62
Nejen čtyři tisíce dvě stě čtyřicet turbín (Jan Reif, Heinrich Alexander Luz, Friedrich Wannieck)	62
Podnikavost, která vzbudila nelibost (Thomas Bracegirdle, Karl Friedrich Luz)	63
Továrnicka Wanniecka připomíná Vaňkovka (Julius Robert)	63
Obyčejný vesnický kluk z Odrance (Ignác Storek)	64
Dokázali obstát v konkurenci (Robert Bartelmus, Josef Donát, Štěpán Doubrava)	64
Síla rodinné tradice (Bratři Uxové)	65
Kdyby mělo Brno filmové ateliéry (František Mackrle, Karel Stohanzel)	65
Nesnadná cesta návratů	66
Zetor rovná se traktor	66
Slavný znak přece jen žije	67
Nejen textil a strojírenství	67
Největší koželužna v monarchii (Karel Hynek Lettmayer)	67
V těsném závěsu (Christian André)	67
Přilby ze Starého Brna (bratři Gottliebové)	68
První a nejmodernější	68
Potlesk pro elixír života (Josef Veselý)	68
Žije ve starých fotografiích (Josef Lakomý)	69
Komínů jak v Praze věží (Vladimír List)	70
Populární Dělpe	71
Iron s prvním superhetem	71
Admira brněnského selfmademana (Jindřich Suchánek)	71
Zůstalo u prototypu	71
Zemědělská tradice	72
Směr budoucnost	72
Úspěšný Y Soft	72
Proti počítačovým hrozbám	72
Nejen nápad, především rychlost	73
Podmínka dlouhodobých úspěchů	73
Zkušenosti se uplatnily	73
Balony startují z Brna	74
První parní turbína a ekologie	74
Hlavní město veletrhů	74
DOPRAVA, SPOJE, INFORMACE	77
Dopravní prvenství	77
Nabídka pro mladé podnikatele (Andreas Eberhardt Girod)	77
Primát stvrdil Gigant	78
Počkáme si	78
Když dopravě kralovali koně	79
Až si zas vyjedeme do Líšně	80
Tramvají, autobusem, trolejbusem, lodí	80

To zvláštní slovo šalina	81
Stojí za úspěchem ženy?	82
Hamletovská otázka	82
Poštovní tajemství	83
Co pošta dodnes nedoručila (Jan Jiří Metzger z Metzburgu a Josef Axmann)	83
To byly krásné časy. Stop	84
Lístek do světa (Vincenc Maly von Vevanovic)	84
Holubi za to nemohou	85
Klub filatelistů Alfonse Muchy	85
Brněnský Orbis Pictus	85
Slovo a informace	86
Prvenství Brna i Olomouce (Konrád Stahel a Matyáš Preinlein)	86
První hebrejská tiskárna (Franz Josef Neumann)	86
Místa setkání s knihami i s lidmi (Jiří Mahen)	87
Z počátků českých novin a časopisů	87
Nejstarší žijící deník (Pankrác Krkoška)	88
Slavné brněnské Lidovky (Adolf Stránský, Arnošt Heinrich)	89
Z Brna-Pisárek Radiožurnál, u mikrofonu Jan Liška	90
Mamutí kniha	90
Podíl Brna na prvním přímém televizním přenosu	90
Záchrana starých tisků	91
Jedinečná internetová encyklopedie	91
S mezinárodním ohlasem	92
Opus musicum	92
Úspěšný Brněnský Metropolitan	92
Zelený sysel	93
VĚDA A TECHNIKA	95
Události a unikáty	95
Ofenziva Soběšické gardy (Josef Liesganig, Alois Šimek)	95
Kouřová mlha (Gregor Mendel)	96
Světové prvenství na brněnském nebi (Paul Haenlein)	96
Velký den bohyně Bruny (Thomas Alva Edison, Gustav Winterholler)	97
La Belle Époque v brněnském Technickém muzeu	97
Kde se pivo vaří (František Ondřej Poupě)	98
Zlatavý mok a výzkum	99
Osobnosti	100
Položil základy oboru budoucnosti (Gregor Mendel)	100
Einstein spěchal, aby mu mohl stisknout ruku (Kurt Gödel)	101
Přínos brněnských matematiků	102
Zavržen Leninem, uznáván Einsteinem (Ernst Mach)	103
Stál u počátku atomového věku (Georg Placzek)	103
Příspěvky brněnských fyziků	104
A přece se točí! (Viktor Kaplan)	105
Tvůrce moderní laboratoře (Leopold Grimm)	106
Hájil zájmy země i právo žen (Antonín Smrček)	106
Možná už na břehu Svatky (Gustav Lindenthal)	106
Směr železobetonové konstrukce (Josef Rieger)	107
Patřil k zakladatelům strojírenství a technického školství (Jan Zvoníček)	107
Turbíny pro vltavskou kaskádu (Miroslav Nechleba)	107
Ani rodilý Pražan nemusí uspět (Vladimír List)	108
Příběh moravského Edisona (Erich Roučka)	109
Díky vínu Pražan Moravanem (Vilém Kraus)	110
Nejen zlatá medaile (František Houšť)	110
Mluvicí busta (František Píšek)	111
Čimbuří v erbu aneb doma a v cizině (Frank Lampl)	111
Město elektronových mikroskopů (Armin Delong)	112

BRNĚNSKÁ ARCHITEKTURA	115
Předchůdce Baťových domků (Johann Heinrich Köffler, Heinrich Schmal)	115
Tugendhat netrpí samotou (Leopold Bauer, Dušan Jurkovič)	116
Brána mezi dvěma světy (Jan Letzel)	117
První městský architekt (Jindřich Kumpošt)	117
Jeden z těch, kteří dali Brnu moderní tvář (Ernst Wiesner)	118
Areál, který je sám exponátem	119
Mého srdce Avion (Bohuslav Fuchs)	120
Bylo jich víc	121
Královna vil (Ludwig Mies van der Rohe)	121
Milý člověče, nepustoš mě!	123
Měl být nejvyšším (Vladimír Karfík)	123
Kde je třeba zastavit se (Oskar Poříška)	123
Parník jménem spořitelna (Josef Polášek)	124
Kdyby žil v jiných poměrech... (Bedřich Rozehnal)	124
Styl Brusel a stopy Adolfa Loose	124
Zakladatel moderních konstrukcí (Jaroslav Hruban)	125
Tam, kde je Caracas	125
V době paneláků (Ivan Ruller, Viktor Rudiš)	126
Eden 3000	126
Mosty, můstky, lávky	126
Bude nejvyšším?	127
Náročný tunel	127
Kde je nejtepleji	127
Získali všechna ocenění	127
Splněný sen o univerzitním městečku	127
Dokumentace moderní architektury (Iloš Crhonek)	128
UMĚNÍ A KULTURA	131
Hudba	131
Brno v době Mozarta (Johann Emanuel Schikaneder)	131
Místo vědy, umění i Janáčkových začátků	132
I když Ameriku známe líp než Kolumbus... (Pavel Křížkovský)	133
Nápěvy zachované budoucnosti (František Sušil)	133
Moravská hymna	133
Nejtěžší opus pro housle (Agnes Tyrell, Heinrich Wilhelm Ernst)	134
Janáček a Salieri	134
Zakladatel brněnského hudebního školství (Leoš Janáček)	135
Jeden z nejhranějších (Pavel Haas)	135
Z Brna do Hollywoodu (Erich Wolfgang Korngold)	136
Šedesátá hudební	136
Brněnští pěvci	137
Dvě legendy brněnského jazzu	137
Šance pro začínající režiséry	138
Návraty Magdaleny Kožené	138
Osobnost alternativní hudby	138
Někteří dojdou až do Prahy	139
Tradice folkloru	139
Dlouhé čekání	140
Výtvarné umění	141
Antifonář brněnské královny (Eliška Rejčka)	141
Stopy Antona Pilgrama	142
Hlavní město designu (Jan Rajlich)	143
Stále módní thonetky	144
Klíč k vynálezu Karla Klíče	144
Směr určil Adolf Kroupa	144
„Nej“ – slovo ošidné	145

Divadlo	146
Brněnský divadelní „Anděl“ (Angelo Mingotti)	146
Město divadel	147
Leoš Janáček a opera Brno	148
Tajemství světové premiéry i lidské malosti (Ivo Váňa Psota)	149
Zlatá šedesátá brněnské činohry	150
Stará a progresivní	151
Hraje, tančí a zpívá	152
„Druhé“ brněnské divadlo	153
Bylo, nebylo Večerní Brno	153
Radost pro každý věk	154
Pulzující Polárka	155
Zdánlivě ztracené kouzlo pimprlat	155
Putovní muzejní maringotka	156
Legenda Provázek	156
Centrum experimentálního divadla	157
Uznání v zahraničí předešlo popularitu v tuzemsku	158
Svět pohybu boří bariéru ticha	158
Město nefilmové	159
Brno sotva kdy bude Hollywoodem či Barrandovem, ale...	159
Dva a půl Oscarů	160
Cinema mundi – průlom do světa filmu?	161
Úspěch brněnského designéra-	161
Mafie po brněnsku	161
Brněnští spisovatelé a básníci	161
S Větrnými mlýny	162
SPORTOVNÍ SLÁVA	165
Královna sportů	165
Brněnský Sokol a atletická prvenství	165
Nejen český sport	166
Úspěšná Moravská Slavia	166
Olympionik obětí brutality (Jan Koreis)	168
Nezapomenutelný Lev (Lev Vašíček)	168
Významný architekt a úspěšný sportovec (Zdeněk Pospíšil)	168
Původně chtěl být lyžařem (Ludvík Daněk)	168
Snad příště (Šárka Kašpárková)	169
Galerie brněnských vytrvalců	169
Rychle i přes překážky	170
Hod, vrh, obouruč	171
Gymnasté	172
Gajdošova ulice (Jan Gajdoš)	172
Zlato s příchutí smutku (Věra Růžičková)	173
Gymnastická rodina	174
Bojovnice (Věra Černá)	174
Jak být rychle seniorem	174
Plavci	175
V bazénu i ve vlnách Atlantiku	175
Kolektivní sporty	177
Aplaus pro žijící legendu (Josef Fleischlinger)	177
Snad se rosnička neplete	177
Zlatá šedesátá brněnského volejbalu	178
Mastr mezi koši i za sítí (Zdeněk Chlup)	179
Výborné výsledky ženským podáním-	179
Bagr s nezdolným optimismem (Jaroslav Konečný)	180
Beach Boys od Káčat a Sokoláku	180

Červení i bílí - - - - -	181
Draci, Technici i Hroši - - - - -	181
Když válela Komete - - - - -	182
První s maskou - - - - -	183
The Spirit of Curling - - - - -	183
Zbyla jen vzpomínka - - - - -	184
V některých mraveništích se to hýbe (Ondřej Sekora)- - - - -	184
Už nejen pro muže - - - - -	185
Hellas a bájný titán (Gustav Frištenský) - - - - -	185
Úspěch v profi ringu - - - - -	186
Bojovníci z Brna nehrají druhé housličky - - - - -	187
Lady box - - - - -	188
JUDO – jemná cesta - - - - -	188
Není jen tak stát se ironmanem - - - - -	189
Spiderman z Brna - - - - -	189
Sport i estetika - - - - -	190
Kde výkon a krása jsou nedělitelné - - - - -	190
Centrum moderní gymnastiky - - - - -	190
Úspěšné krasobruslařské páry- - - - -	191
Hvězdy brněnského aerobiku - - - - -	191
Mister Triceps - - - - -	192
Tenis a squash - - - - -	192
Jedna z nejlepších - - - - -	192
Velký úspěch může přijít později - - - - -	192
Souboj se stěnou - - - - -	192
Ostatní záležitosti na nich - - - - -	192
Šerm - - - - -	193
Sport rytířů - - - - -	193
Cyklistika - - - - -	193
Hvězdy brněnské cyklistiky - - - - -	193
Navazují na úspěchy - - - - -	195
První Čech v profi pelotonu - - - - -	195
Nový fenomén: horské kolo - - - - -	195
Kola, motory, křídla - - - - -	195
Automotodrom Pohádky máje - - - - -	195
Ze jmen, která nelze zapomenout - - - - -	196
Třetí, který dokázal být první - - - - -	197
Úspěšné rodinné mototýmy - - - - -	197
Rekordy na brněnském nebi - - - - -	197
Nesnadná cesta k naplnění snu - - - - -	198
Sportovní střelba - - - - -	199
Zlatá muška Komety - - - - -	199
Lyžování - - - - -	200
Nejlepší grasski - - - - -	200
Šachová hlídka - - - - -	201
Stál Mendel u počátků brněnského šachu? - - - - -	201
Příslib pro budoucnost- - - - -	202
Kulečník - - - - -	202
Mistrovské karamboly aneb potlesk závěrem - - - - -	202
Naděje pro budoucnost - - - - -	202
Z úspěchů handicapovaných sportovců - - - - -	203
Vítězství vůle - - - - -	203
Královna sportů i pro handicapované - - - - -	203

Nadějná brněnská plavkyně - - - - -	203
Volejbalové prvenství SKN Brno - - - - -	203
Patřil k evropské špičce - - - - -	204
Basketbalisté SK Hobit - - - - -	204
Cyklisté na špici - - - - -	204
Zopakuje dřívější úspěchy? - - - - -	204
Mezi nejlepšími tenisty světa - - - - -	204
Úspěšní lyžaři Slunečníku - - - - -	204
Královská hra pro každého - - - - -	205
Brno téměř olympijské - - - - -	205
VE VOLNÉM ČASE - - - - -	207
Pozvání pro každého - - - - -	207
Stačí chtít a vyjít - - - - -	207
Pláž bez vody, voda bez plavců - - - - -	207
Království konikleců - - - - -	208
Stop vandalismu - - - - -	208
Pro všechny věkové kategorie - - - - -	208
Modelový svět - - - - -	208
Na Mniší hoře - - - - -	209
Ostrov pana mlynáře - - - - -	209
Při úpatí Špilberku - - - - -	209
Bude z nejmodernějších - - - - -	210
Pobaví i poučí - - - - -	210
Tradice opouštěné i vracející se - - - - -	210
Zelenina, ovoce, historie - - - - -	210
Po vodě i přes vodu - - - - -	211
Lákavé cíle jižní Moravy - - - - -	211
Pasy nejen pro volný čas - - - - -	211
Mistři volného času - - - - -	211
Kabrňáci - - - - -	211
Nesmrtelný „šprtec“ - - - - -	212
Největší kasino - - - - -	213
Mistrovské songy z Husovy - - - - -	213
V rytmu tance - - - - -	213
Nepřekonatelný Jiří Birk - - - - -	213
Virtuální univerzita - - - - -	213
Překvapivá prvenství - - - - -	214
Krása bez závoje - - - - -	214
Trochu jiná záchranka - - - - -	214
Hřbitov pro čtvernohé přátele - - - - -	214
Brněnská „kanadská jízdní“ - - - - -	215
Někdo to rád mokré - - - - -	215
Brno festivalové - - - - -	215
Uprostřed Evropy - - - - -	215
Brněnské kulturní léto - - - - -	215
Tmavomodrý svět - - - - -	216
Bezbariérová hudba - - - - -	216
Sochy nejen v galeriích - - - - -	216
Divadelní svět - - - - -	217
Brněnské hudební festivaly - - - - -	217
Bez hodin a bez kompasu - - - - -	218
Hodiny na náměstí - - - - -	218
V Brně nezabloudíte - - - - -	218
ZDRAVOTNICTVÍ A SOCIÁLNÍ PÉČE - - - - -	221
Cestou k moderní medicíně i sociální péči - - - - -	221

Rány nejen morové (Tomáš Jordán z Klausenburku)	221
Léky, lékárny, lékárníci	222
První lékařská komora	223
Nejstarší na Moravě	223
Zakladatel péče o nejpotřebnější (Jan Rafael Beitzl)	224
Brno psychiatrické a psychologické	224
Zásada, která má platit všude	225
Velká jména a prvenství	226
Stopa překvapivě hluboká (František Hamza)	226
Pozdní Lukešův den (Jan Lukeš)	226
Prvenství možná nejčestnější (Jaroslav Bakeš)	227
Léčba Moravským krasem (Drahošlav Říčný)	228
Abychom se slyšeli (František Ninger, Robert Hladký)	228
Na paměť zakladatele – Frejkova cena	228
Brněnská neurochirurgická škola	229
Ze zkumavky bylo i nebylo (Ladislav Pilka)	230
Od základů chirurgie téměř do světa sci-fi	230
Dal kardiochirurgii evropský formát (Jan Navrátil)	231
Dnes jde o vcelku běžnou operaci (Vladimír Kořístek)	232
První transplantace srdce dítěti (Jan Černý)	233
Malý velký muž české anestezie (Miloslav Hrdlička)	234
Historie péče o nevidomé (Josef Smýkal)	234
Několik z velkých jmen	235
Bylo to zvláštní století (Jan Vanýsek)	235
Směr budoucnost	236
Zvládnou všechny problémy s páteří, některé ale ne	236
První spinální jednotka a moderní traumacentrum	237
Ochrana společnosti i pokus o léčbu	237
Dobrá zpráva pro bezdětné páry	237
Chůze jako diagnóza	237
Rezonance s pohádkou	238
Patří k předním neurologickým centřům (Ivan Rektor)	238
Za pomoci radiochirurgie	238
Asistuje robot	238
Léčba k pacientům šetrnější	239
Bez spolupráce to nejde	239
Centrum celoživotního vzdělávání	239
Cennější než všechna peněžní aktiva	239
Věda a výzkum ve službách medicíny	240
Vývoj léků proti nejobávanější nemoci	240
Ověření si vyžádá několik let	240
Originální diagnostická metoda	240
Metronomická léčba	241
Navazuje na výzkum v USA	241
Samotný objev nestačí	241
ŠKOLSTVÍ, VĚDA, VÝZKUM	245
Z historie brněnských škol	245
Jedno z nejstarších ve střední Evropě	245
Už sto padesát let	245
Společně s Olomoucí	246
První průmyslovka na Moravě	247
Zázemí středních odborných škol	247
Příslib pro budoucnost	247
Zavazující tradice	248
Ať jsi odkudkoliv	248
Duchovním otcem byl T. G. M.	249

Práce zdárně se rozvíjející - - - - -	251
Měl rád vojáky, ne válku - - - - -	251
Z úspěchů vědců a výzkumníků - - - - -	252
Progresivní Letecký ústav - - - - -	252
Prospěšná spolupráce - - - - -	252
Nejvěrnější snímky sluneční koróny - - - - -	252
Nové materiály a technologie - - - - -	253
Chemie pro potřeby praxe - - - - -	253
Projekty elektrotechniků - - - - -	253
Nová technologie povrchové úpravy - - - - -	253
Brněnští polárníci - - - - -	254
Do pralesů jižní Ameriky - - - - -	254
Prestižní evropská cena - - - - -	254
Inovace z Centra pro transfer technologií - - - - -	255
Výzkum dopadů globálních změn - - - - -	255
Nejen pro veterinární medicínu - - - - -	256
Původně „vedlejší produkty“ - - - - -	256
Centrum dopravního výzkumu - - - - -	257
Podpora inovací i podnikavosti - - - - -	257
Informace o životním prostředí - - - - -	257
Brněnský arbitr přesnosti - - - - -	257
Plagiáty neprojdou - - - - -	258
Z úspěchů studentů - - - - -	258
Let povolen - - - - -	258
Pro záchranu životů - - - - -	258
Planetka nese její jméno - - - - -	259
Distanční rybolov - - - - -	259
Rentgen, ekologie a rychlé spermie - - - - -	259
Hlavní město hlaviček - - - - -	260
Začít od nejmladších - - - - -	260
Prostřednictvím hry a zábavy - - - - -	261
I ručiček je třeba - - - - -	261
Velké projekty - - - - -	261
Brněnský Silicon Hill - - - - -	261
K nové dimenzi lékařského výzkumu - - - - -	262
Cesta CEITEC - - - - -	262
Ten třetí - - - - -	263
Bude městem budoucnosti? - - - - -	263
Montovny nejsou perspektivou - - - - -	263
ZÁVĚREM - - - - -	267